

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 19.01.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Türkiye'de esnaf ve sanatkârlar; yüksek enflasyon, daralan iç pazar, artan kira ve enerji maliyetleri, yükselen ham madde giderleri ve finansmana erişimde yaşanan güçlükler nedeniyle ağır bir ekonomik darboğaz içerisinde. Esnafın ayakta kalmasında ve ticari faaliyetini sürdürebilmesinde en temel destek mekanizmalarından biri, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla kullandırılan kredilerdir.

Ancak kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, 01.01.2026 tarihi itibarıyla bu kredilere erişimde yeni ve ağır koşullar getirilmiştir. "Birikmiş vergi borcu bulunmaması" şartı belli ölçüde anlaşılabilir olmakla birlikte; aynı süreçte SGK ve Bağ-Kur prim borçlarının ödenmesini fiilen zorunlu hâle getiren uygulamalar, esnaf açısından ciddi ve zincirleme sonuçlar doğurabilecek niteliktedir.

Zira çok sayıda esnafın geçmiş dönemlere ait birikmiş Bağ-Kur prim borcu bulunmaktadır. Esnafın kredi kullanma amacı, borçlarını kapatmak değil; sermaye çevirmek, ticari faaliyetini sürdürmek ve ayakta kalmaktır. Kredi tutarının önemli bir kısmının zorunlu olarak prim borçlarına yönlendirilmesi hâlinde, esnafın eline işletmesini döndürecek bir kaynak geçmeyecek; bu durum taksitlerin aksamasına, takip oranlarının yükselmesine, icra dosyalarının artmasına ve kooperatiflerin mali dengesinin bozulmasına yol açacaktır.

Bu tablo yalnızca esnafı değil; kooperatiflerin finansal sürdürülebilirliğini, istihdam edilen personelin ücretlerinin ödenmesini ve kooperatiflerin kurumsal yapısını da olumsuz etkileyecek; uzun vadede sistemin güvenilirliğini zedeleyecektir. Krediyeye erişimi fiilen imkânsız hâle getiren bu şartlar, destek mekanizması olarak tasarlanan kooperatif sistemini kredi yasağına dönüşen bir yapıya sürüklenme riski taşımaktadır.

Bu nedenle; söz konusu uygulamanın iptal edilmesi veya en azından 2027 yılına ertelenmesi, faiz oranlarının esnaf lehine düşürülmesi ve vadelerin uzatılması gibi tedbirlerin değerlendirilmesi, hem esnafın korunması hem de kooperatif sisteminin sağlıklı biçimde işlemesi bakımından zorunluluk arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla kullandırılan kredilerde, 01.01.2026 tarihi itibarıyla "esnafın birikmiş vergi borcu bulunmaması" şartı getirilmiş midir? Getirilmiş ise bu şartın yasal ve mevzuat dayanağı nedir?
2. Söz konusu kredilerde ayrıca SGK prim borcu ve/veya Bağ-Kur prim borcunun ödenmiş olması şartı getirilmiş midir? Getirilmiş ise bu uygulamanın mevzuat dayanağı ve idari gerekçesi nedir?

3. Vergi borcu şartının ötesine geçilerek SGK ve Bağ-Kur prim borçlarının ödenmesini fiilen zorunlu hâle getiren bu uygulamanın, esnafın krediye erişimini ciddi biçimde azaltacağı ve fiilen “kredi yasağı” sonucunu doğuracağı Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?
4. Bağ-Kur prim borçları yıllara yayılmış olan esnafın, kredi kullanabilmek için önce prim borcunu kapatmaya zorlanması; borcu borçla kapatma sonucunu doğuracağı ve esnafı yeniden faizli borçlanmaya yönelteceği ihtimali Bakanlığınızca analiz edilmiş midir?
5. Bu şartlar nedeniyle krediye erişemeyen esnaf sayısı kaçtır? 2026 yılı Ocak ayından itibaren bu gerekçelerle reddedilen kredi başvurusu sayısı kaçtır?
6. 01.01.2026 sonrası dönemde, kredi şartları nedeniyle kooperatiflerde takip oranlarının artması ve icra takip dosyalarının çoğalması ihtimaline ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır?
7. Takip oranlarının artmasının; kooperatiflerin gelir-gider dengesini bozacağı, bu nedenle doğru ve ödeme gücü bulunan esnafa dahi kredi verilemez hâle gelineceği öngörülmekte midir?
8. Kooperatiflerin mali dengesinin bozulması hâlinde, bu yapılarda çalışan personelin ücretlerinin ödenmesinde güçlük yaşanacağı ve hatta personel çıkarımı yapılabileceği ihtimali Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?
9. Bu uygulamanın iptal edilmesi veya en azından 2027 yılına ertelenmesi yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Yoksa gerekçesi nedir?
10. Esnaf kredilerinde faiz oranlarının esnaf lehine yeniden düzenlenerek %15 seviyesine düşürülmesine yönelik bir planlama yapılmakta mıdır?
11. Esnaf kredilerinde mevcut 4 yıllık vade sınırının 6 yıla çıkarılması hususunda bir düzenleme yapılması gündemde midir?
12. Esnafın krediye erişiminde yalnızca vergi borcu şartının korunması, buna karşılık SGK ve Bağ-Kur prim borçlarının ödenmesi zorunluluğunun kaldırılması veya ertelenmesi yönünde bir çalışma bulunmakta mıdır?
13. Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin yalnızca bir sivil toplum yapısı değil, aynı zamanda finansal bir yapı olduğu dikkate alınarak; kooperatif başkan ve yöneticilerinde asgari eğitim koşulu (en az ön lisans) aranmasına ilişkin bir mevzuat çalışması yapılmakta mıdır?
14. Kooperatif yönetimlerinde kurumsallaşmayı güçlendirmek ve “hatır-gönül” ilişkileriyle kredi kullandırılmasını önlemek amacıyla; kredi süreçlerine ilişkin denetim mekanizmalarının ve kurumsal yeterlilik kriterlerinin artırılmasına yönelik yeni bir düzenleme planlanmakta mıdır?

15. Kooperatif başkan ve yönetim kurulu üyelerinin (veya en azından başkanın) aylık Bağ-Kur primlerinin, Halkbank veya kooperatif sistemi içinde güvence altına alınmasını sağlayacak bir model üzerinde çalışılmakta mıdır?
16. Uzun yıllar görev yapmış ve hâlen görevde bulunan Esnaf Kefalet Kooperatif başkanlarına, yeşil pasaport veya vize kolaylığı tanınması yönünde Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır?